

> Retouradres Postbus 16191 2500 BD Den Haag

Opdrachtnemers en opdrachtgevers eigen werken RWS

ILT
Veiligheid en Instituties
Publieke instellingen
Infrastructuur

Postbus 16191
2500 BD Den Haag

Contact
Meld- en Informatiecentrum
T 088-4890000

Inspecteur

T +31(0)88-4890000

Datum 9 september 2021
Betreft Inventarisatie effecten hoogwater zomer 2021

Ons kenmerk

L.S.,

Bijlage
Folder granulaat

Het waterpeil in de grote rivieren is nog steeds relatief hoog voor de tijd van het jaar, maar het extreem hoge waterpeil van juli 2021 is voorbij.

De meeste overlast van het hoge water betrof regionale wateren die onder het beheer van waterschappen vallen, maar ook rijkswateren hadden te kampen met extreem hoge standen. Zo is het overloopgebied bij Ooijen-Wanssum in werking getreden en heeft zijn functie bewezen.

Het natuurgeweld heeft invloed op onze leefomgeving gehad. Door het hoogwater heeft ILT 3 aandachtspunten voor wanneer u bodemwerkzaamheden verricht in buitendijkse gebieden.

1. Geldigheid Waterbodemonderzoek – nieuwe onderzoeksplicht bij extra sedimentatie of andere grondsoort

Normaliter is een waterbodemonderzoek in een dynamisch systemen zoals grote rivieren maximaal 3 jaar geldig (NEN 5720, 4.2, zie bijlage).

Echter door het hoogwater en sterke stroming kan de onderzochte waterbodem zijn veranderd in diepte, kwaliteit en grondsoort. Grind en zandlagen kunnen bestaande bodemlagen hebben bedekt en verontreinigingen hebben verspreid, vooral in de buurt van vaste objecten (kribben, stuwen en sluizen of invaarten) waar extra stroming optreedt.

Het Besluit bodemkwaliteit en de hieraan gekoppelde NEN 5717 en NEN 5720 stellen regels aan de geldigheid en representativiteit van een waterbodemonderzoek.

Bij baggerwerkzaamheden is het dus van belang om zo kort mogelijk voor het baggeren na te gaan of er sedimentatie heeft plaats gevonden op de betreffende locatie welke niet is meegenomen bij de bemonstering ten behoeve van het eerdere waterbodemonderzoek.

ILT hanteert hiervoor een grens van 20 cm aanwas of een veranderde grondsoort ten opzichte van het vigerende waterbodemonderzoek. Deze 20 cm is een marge om de peil- en baggeronnauwkeurigheid te compenseren en is gebaseerd op de gemiddelde baggeronnauwkeurigheid.

Zo recent mogelijke peilingen en fysisch/chemisch waterbodemonderzoek moet derhalve aantonen of het bestaande waterbodemonderzoek nog overeenkomt met de gekeurde waterbodem en dus geldig is.

Om te voorkomen dat baggerwerk of grondverzet vertraging oploopt door een interventie, vragen wij u binnen 4 weken na ontvangst van deze brief aan ILT te rapporteren (**via www.ilent.nl/melden, rubriek: Overheidsinstanties en WABO, Soort: Eigen werken RWS**) of waterbodemonderzoeken nog in overeenstemming zijn met paragraaf 4.2 van de NEN 5720, o.v.v. 'eigen werk RWS – hoogwater ILT nummer 540383'.

ILT
Veiligheid en Instellingen
Publieke instellingen
Infrastructuur

Datum
9 september 2021

NB1: Bij de strategie Monitoring (vh KBC) is niet te verwachten dat de grondsoort verandert, maar geheel uit te sluiten is het ook niet. Ik zou u dan ook willen vragen om ook op deze trajecten met peilen na te gaan of onverwachte pakketten zich hebben afgezet en morfologische veranderingen na te gaan en te rapporteren.

NB2: Voor zandwingebieden die onder een BRL vallen gelden de regels van de betreffende BRL.

2. Wegspoelen depots/materialen/materieel – zorgplicht gebruik waterstaatswerk

In de zomermaanden treedt over het algemeen geen periode van hoogwater op. Nu Nederland, Duitsland en België werden verrast door het hoge water zijn situaties ontstaan waarbij het water veel materialen en materieel heeft weggespoeld.

ILT vraagt u of dit het geval is (het wegspoelen van gronddepots, opslag van bouwstoffen, afval, bouwterreinmaterialen, containers etc.) en dit binnen 4 weken te melden via www.ilent.nl/melden (o.v.v. 'eigen werk RWS – Hoog water ILT nummer 540383'). Deze meldplicht volgt ook uit de zorgplicht voor het gebruik van waterstaatswerken (art. 6.8 Wtr, zie bijlage).

3. Buitendijks toepassen granulaten/halfverhardingen in wegen

Als laatste vraag ik u na te gaan en te melden of het hoge water halfverhardingen/granulaten heeft weggespoeld in de uiterwaarden. Voor de eisen aan het toepassen van granulaten verwijs ik u naar de folder in de bijlage 'Toepassen granulaat in het natte beheersgebied van Rijkswaterstaat, februari 2021'. Het melden kan via www.ilent.nl/melden o.v.v. eigen werken RWS onder ILT nummer 540383.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de aspecten waar ILT in het bijzonder op handhaaft in deze post hoogwater tijd en zie uw inventarisatie met interesse tegemoet.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE INSPECTEUR ILT/ VEILIGHEID EN INSTITUTIES,
PUBLIEKE INSTELLINGEN, INFRASTRUCTUUR

Juridisch kader:

NEN 5720

4.2 Geldigheidsduur en actualisatie-onderzoek

Een waterbodemonderzoek dat volgens deze norm is uitgevoerd, heeft zonder actualisatie een beperkte geldigheidsduur. In de loop van de tijd verliest een onderzoek zijn representativiteit.

In tabel 1 is een algemene indicatie van de maximale geldigheidsduur van het waterbodemonderzoek gegeven in jaren op basis van de verwachte verandering in kwaliteit van de waterbodem door sedimentatie of erosie in deellocaties binnen een watertype. In meer statische deellocaties binnen een watertype zal de verandering in kwaliteit minder snel plaatsvinden dan in meer dynamische deellocaties binnen een watertype. Bij de maximale geldigheidsduur wordt gerekend vanaf de datum van bemonstering.

Bij de algemene indicatie van de maximale geldigheidsduur is geen rekening gehouden met een ongewoon voorval en/of tussentijds baggeren.

Op basis van een actueel vooronderzoek volgens NEN 5717 wordt bepaald of het waterbodemonderzoek op basis van de bovenstaande tabel en termijnen nog geldig is. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met de beoordeling van het onderzoek in de horizontale en de verticale dimensie. Een laag onder de toplaag kan langer representatief zijn dan een toplaag.

Een waterbodemonderzoek dat volgens tabel 1 en een actueel vooronderzoek niet meer geldig is, kan met behulp van een aanvullende monsterneming worden geactualiseerd. Het te actualiseren onderzoek mag niet ouder zijn dan 10 jaar. Bij onderzoeken ouder dan 10 jaar moet een geheel nieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Voorwaarde voor het actualiseren van eerder uitgevoerd onderzoek is dat er geen aanwijzingen zijn voor een wijziging in de tussenliggende periode in belasting met verontreinigende stoffen, **wijzigingen in morfologie** of dynamiek van het watersysteem, of **wijzigingen in de effecten van de dynamiek** van het watersysteem. Dit moet zijn aangetoond in het vooronderzoek.

Bij actualisatie moeten de gegevens uit dit onderzoek overeenkomen met het voorgaande onderzoek. Is dit niet het geval dan moet alsnog het onderzoek opnieuw worden uitgevoerd. Is dit wel het geval dan kan het reeds uitgevoerde onderzoek als onderdeel van het nieuwe onderzoek worden beschouwd en gerapporteerd.

Actualisatie van onderzoeken waarvan de geldigheid is verstreken en waar een lichte onderzoeksinspanning is gehanteerd, is niet mogelijk. In dit geval moet altijd opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

ILT
Veiligheid en Instituties
Publieke instellingen
Infrastructuur

Datum
9 september 2021

NEN 5717

Geldigheidstermijn en actualisatie van het milieuhygiënisch Vooronderzoek

4.1 Geldigheidstermijn

Het milieuhygiënisch vooronderzoek waterbodem heeft een geldigheidstermijn. Als na de uitvoering van het milieuhygiënisch vooronderzoek volgens deze norm geen baggerwerkzaamheden of ongewone voorvallen hebben plaatsgevonden, is de geldigheid van het milieuhygiënisch vooronderzoek:

—voor de toplaag: 3 jaar

—voor de lagen onder de toplaag: 5 jaar

Bij milieuhygiënisch vooronderzoek wordt nagegaan of er al een milieuhygiënisch vooronderzoek beschikbaar is voor de onderzoekslocatie. Als dit er is, moet de onderzoeker de relevantie, bruikbaarheid en kwaliteit beoordelen. Hierbij wordt in elk geval rekening gehouden met de relevante onderzoeksaspecten (zie bijlage A). Er hoeft geen nieuw milieuhygiënisch vooronderzoek te worden uitgevoerd voor de onderzoeksaspecten waarvoor het bestaande milieuhygiënisch vooronderzoek bruikbaar is.

Controle op ongewone voorvallen of andere veranderingen in de onderzoekslocatie moet altijd voorafgaand aan een waterbodemonderzoek, worden uitgevoerd.

Hierbij hoort ook controle op tussentijdse aanwas van slib of sediment en beoordeling van de verwachte kwaliteit.

Artikel 6.8 zorgplicht Waterregeling - gebruik waterstaatswerk:

Het gebruik, bedoeld in art 6.15, eerste lid, van het besluit, wordt in ieder geval zodanig uitgevoerd dat:

- a. de tot stand gebrachte werken door de gebruiker in goede staat worden onderhouden;*
- b. van calamiteiten of gebreken en andere onvolkomenheden door de gebruiker onmiddellijk mededeling wordt gedaan aan de minister;*
- c. de gebruiker alle maatregelen treft die, zowel in het belang van een vlotte en veilige verkeersregulering als in het belang van de instandhouding van het betreffende oppervlaktewaterlichaam of bijbehorend kunstwerk noodzakelijk zijn;*
- d. de stabiliteit van oeverconstructies niet in gevaar wordt gebracht;*
- e. na beëindiging van tijdelijke activiteiten het gebruikte deel van het oppervlaktewaterlichaam of bijbehorend kunstwerk, wanneer dat redelijkerwijs mogelijk is, weer in de oorspronkelijke staat wordt teruggebracht;*
- f. tijdens de activiteit of werkzaamheden het oppervlaktewaterlichaam of bijbehorend kunstwerk bereikbaar blijft voor de beheerder en voor hulpdiensten;*
- g. bestaand gebruik op de desbetreffende locatie redelijkerwijs zo min mogelijk hinder ondervindt, en*
- h. het gebruikte materiaal en materieel tijdig wordt verwijderd bij zodanig hoog water dat overstroming of wegslag hiervan dreigt.*

Granulaten:

Artikel 5 Bbk functionaliteit:

Er mag ten eerste niet meer materiaal worden toegepast dan nodig is voor de toepassing, waarbij bijvoorbeeld kan worden gedacht aan het aanleggen van een geluidswal die hoger is dan nodig om het geluid te weren. Ten tweede mag er ook geen toepassing plaatsvinden die niet volgens gangbare maatstaven nodig is op

ILT
Veiligheid en Instellingen
Publieke instellingen
Infrastructuur

Datum
9 september 2021

de plaats waar en onder de omstandigheden waaronder wordt toegepast. Aan die maatstaven wordt onder meer inhoud gegeven door technische inzichten, normen, producteisen mede met het oog op verwachte ruimtelijke ontwikkeling van een bepaald gebied.

*In de praktijk betekent dit artikel dat altijd een goede civieltechnische, bouwtechnische, geluidstechnische, of zelfs esthetische onderbouwing beschikbaar moet zijn, afhankelijk van het doel van het werk of de toepassing van grond of baggerspecie. Indien niet aan de **criteria voor functionaliteit** wordt voldaan is geen sprake van nuttige toepassing, maar van het verwijderen van afvalstoffen.*

ILT
Veiligheid en Instellingen
Publieke instellingen
Infrastructuur

Datum
9 september 2021

Artikel 33 Bbk terugneembaarheid:

*Het is de taak van de toepasser van bouwstoffen om deze op zodanige wijze toe te passen dat ze later weer **terugneembaar** zijn. Het is de taak van de eigenaar om zijn werk zodanig te beheren en te onderhouden, dat geen vermenging met de bodem of het oppervlaktewater plaatsvindt zo lang het werk bestaat. Gewoonlijk zal hierbij kunnen worden volstaan met het normale beheer, gericht op de instandhouding van het werk.*

Deze bepaling ziet ook op de tijdelijke aard van een werk. Wanneer een werk zijn functie verliest, moet het werk worden verwijderd. De bouwstoffen moeten dan worden teruggenomen, omdat deze anders tot fysische en op termijn ook tot chemische verontreiniging van de bodem zouden kunnen leiden.

28 mei 2021, versie 2, revisie 2

Beoordelingskader halfverhardingen

Toepassen van halfverhardingen binnen het natte beheergebied van Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat (RWS) is de beheerder van de uiterwaarden, de plek waar u bent gevestigd met uw bedrijf, werk en/of woning. Deze plek brengt naast haar weidse uitzichten, unieke natuur en rust ook de ongemakken van hoogwater en een andere regelgeving met zich mee. Dit beoordelingskader heeft tot doel toelichting te geven op welke gronden Rijkswaterstaat het toepassen van halfverhardingen (zoals granulaten en slakken ed.), binnen het natte beheergebied van beoordeeld.

Doel van het Besluit bodemkwaliteit

Het doel van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) is duurzaam milieubeheer. Dat wil zeggen: een balans tussen bescherming van het milieu en gebruik van grond, baggerspecie en bouwstoffen op langere termijn. Het Bbk stelt voorwaarden aan het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen op of in de bodem of in het oppervlaktewater.

Gesteelde voorwaarden

Door de voorwaarden die gesteld zijn in het Bbk kan halfverharding binnen het natte beheergebied van Rijkswaterstaat toegepast worden in een gesloten of open toepassing.

Specifiek voor toepassingen van meng- en recyclinggranulaat geldt dat deze alleen in een gesloten toepassing mag!

Gesloten toepassing

Halfverharding in een gesloten toepassing is mogelijk indien: De halfverharding duurzaam wordt toegepast als funderingsmateriaal en/of als onderlaag van een verharding van wegconstructies. Voorwaarde is dat het niet in een open constructie is gelegen en dus ingesloten en/of afgedekt dient te worden.

Daarnaast dient de halfverharding terugneembaar worden toegepast. Maar ook zodanig wordt toegepast dat deze zich niet vermengt met de onderliggende bodem en moet worden verwijderd wanneer een werk zijn functie verliest.

Open toepassing

Halfverharding in een open toepassing is mogelijk indien:

1. De fysische eigenschappen voldoen (bijv. gebroken natuursteengranulaat). Dit blijkt uit het certificaat van de bouwstof! EN
2. De functionaliteit voldoet aan het gebruik van het werk. Dat wil zeggen dat je niet meer of te weinig toepast dan noodzakelijk. Bijvoorbeeld bij een pad. Wat is de verkeersbelasting? En mate van gebruik? De hoeveelheid moet passen bij het type gebruik. EN
3. De halfverharding zich niet naar de omgeving kan verspreiden, zowel onder invloed van gebruik, hemelwater en oppervlaktewater. Dus ook de fijne delen van de fractie niet! EN
4. De halfverharding moet terugneembaar worden toegepast. Maar ook zodanig wordt toegepast dat deze zich niet vermengt met de onderliggende bodem en moet worden verwijderd wanneer een werk zijn functie verliest.

Handhaving van het besluit

Medewerkers van Rijkswaterstaat controleren op de toepassing van halfverhardingen en of het werk voldoet aan de voorwaarden en eisen die er aan gesteld worden. Bij overtredingen zal Rijkswaterstaat actief ingrijpen door de toepassing op te laten ruimen of aan te laten passen zodat voldaan wordt aan de regels en interpretatie zoals gesteld in het Bbk.

Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat.